

**OPIS ŠTUDIJNÉHO ODBORU
OŠETROVATEĽSTVO**

Platný od: 24.2.2017

(a) Názov študijného odboru: Ošetrovateľstvo (anglický názov "Nursing")

(b) Stupne vysokoškolského štúdia, v ktorých sa odbor študuje a štandardná dĺžka štúdia študijných programov pre tieto stupne vysokoškolského štúdia:

Študijný odbor **OŠETROVATEĽSTVO** sa môže podľa Sústavy študijných odborov vydanej rozhodnutím Ministerstva školstva SR č. 2090/2002-sekr. zo dňa 16.12.2002 študovať v:

- *prvom stupni* vysokoškolského štúdia (Bc.) so štandardnou dĺžkou **3** roky v dennej forme a **4** roky v externej forme

Direktívy Európskej komisie a slovenská legislatíva (Nariadenie Vlády SR č. 156/2002) vyžadujú k získaniu odbornej spôsobilosti 4 600 hodín celkovej výučby s požiadavkou 60 % praktickej výučby.

- *druhom stupni* vysokoškolského štúdia (Mgr.) so štandardnou dĺžkou **2** roky v dennej a v externej forme

Predpokladá sa, že absolvent ukončil prvostupňové štúdium v študijnom odbore Ošetrovateľstvo alebo v príbuznom odbore Pôrodná asistencia. Pre uchádzačov, ktorí ukončili prvostupňové štúdium vo vzdialenejšom študijnom odbore - možno navrhnúť študijný program so štandardnou dĺžkou štúdia až **3** roky.

- *treťom stupni* vysokoškolského štúdia (PhD).

(c) Obsah študijného odboru:

(c1) Všeobecná časť

Absolventi študijného odboru OŠETROVATEĽSTVO sú spôsobilí vykonávať podľa dosiahnutého stupňa profesiu:

- Sestra - 1. stupeň Bc.
- Sestra - 2. stupeň Mgr.
- Sestra - 3. stupeň PhD.

Sestra - bakalár (I. stupňa) samostatne poskytuje individuálnu ošetrovateľskú starostlivosť -preventívnu, podpornú, liečebnú, rehabilitačnú či pomocnú -

jednotlivcom, rodinám a skupinám metódou ošetrovateľského procesu, udržiava a podporuje optimálny zdravotný stav jednotlivcov, rodín, skupín a komunit v rôznych situáciách vyžadujúcich ošetrovateľskú starostlivosť, získava aktívnu účasť jednotlivcov, rodín, skupín a komunit v procese udržiavania a podpory zdravia, liečby a starostlivosti, sleduje potrebu ošetrovateľskej starostlivosti, vrátane edukácie u jednotlivcov, rodín, skupín a vo vzájomnej spolupráci zabezpečuje jej maximálnu kvalitu v súlade s etickými princípmi, právami pacientov s dôrazom na maximálnu kvalitu a výkonnosť. Je schopná kriticky myslieť a pracovať s výsledkami hodnoverných výskumov.

Sestra - magister (II. stupňa) samostatne poskytuje individuálnu ošetrovateľskú starostlivosť a rozvíja ošetrovateľskú prax vo všetkých oblastiach a zariadeniach systému starostlivosti o zdravie obyvateľstva, je schopná kriticky myslieť a pracovať s výsledkami hodnoverných výskumov, participuje na vedeckovýskumnej činnosti a využíva vedecky zdôvodnené pracovné metódy, postupy, techniky, ktoré môžu realizovať kvalifikovaní odborníci v ošetrovateľstve, identifikuje ošetrovateľské problémy, ktoré môžu byť predmetom ošetrovateľského výskumu, využíva a aplikuje výsledky výskumu v ošetrovateľskej praxi v súlade s etickými princípmi, právami pacientov s dôrazom na maximálnu kvalitu a výkonnosť.

Sestra - Philosophiae doctor (III. stupňa) je schopná samostatnej vedeckovýskumnej práce v odbore ošetrovateľstvo a významne sa podieľať na rozvoji ošetrovateľstva ako vedného odboru. Vie prezentovať výsledky svojho vedeckého výskumu publikačnou a prednáškovou formou.

(c2) Opis prvého stupňa

Absolventi profesie ošetrovateľstva sú schopní plniť požiadavky disciplíny, ktorá v sebe integruje ošetrovateľské teórie s vedeckými poznatkami z iných odborov, potrebné pre poskytovanie zdravotníckych služieb verejnosti v rámci primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencie, ako aj starostlivosti v chorobe, rehabilitácii a následnej starostlivosti. Absolventi sú schopní poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť jednotlivcom, rodine, skupine či komunite v zdraví alebo chorobe a prispievať k zdraviu, uzdraveniu alebo pokojnému a dôstojnému umieraniu a smrti. Profesionálna príprava je založená na výsledkoch vedy a výskumu.

Teoretické vedomosti (1. stupeň)

Absolvent ošetrovateľstva (1. stupeň):

- teoreticky ovláda a prakticky využíva odbornú ošetrovateľskú terminológiu
- získa a pochopí podstatné fakty, pojmy, princípy a teórie vzťahujúce sa k ošetrovateľstvu
- teoreticky ovláda a v praxi pracuje metódou ošetrovateľského procesu
- vie integrovať poznatky z teórií a modelov v ošetrovateľstve a uplatniť ich v ošetrovateľskej praxi
- získa vedomosti z oblasti komunikácie, manažmentu, sociálnych a behaviorálnych disciplín, ktoré uplatní pri styku s pacientom/klientom

Praktické schopnosti a zručnosti (1. stupeň)

Absolvent ošetrovateľstva (1. stupeň) získa schopnosť:

- vykonávať ošetrovateľské činnosti v rámci primárnej, sekundárnej a následnej zdravotnej starostlivosti
- aplikovať ošetrovateľské modely v praxi
- pracovať s ošetrovateľskou dokumentáciou
- tvoriť a formulovať štandardy ošetrovateľskej starostlivosti
- monitorovať ošetrovateľské problémy a zabezpečovať individualizovanú ošetrovateľskú starostlivosť metódou ošetrovateľského procesu v spolupráci s klientom
- komunikovať v rámci zdravotníckeho tímu v spolupráci s klientom (jednotlivec, skupina, komunita)
- zavádzať nové technológie a postupy do klinickej praxe v rámci ošetrovateľstva
- analyzovať problémy a robiť rozhodnutia v spolupráci s klientom, s cieľom optimalizovať klientov zdravotný stav
- poskytnúť kvalifikovanú prvú pomoc pri úrazoch a stavoch ohrozujúcich život, pri hromadných postihnutiach a pri zasiahnutí zbraňami hromadného ničenia
- využívať počítačové a informačné technológie

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti (1. stupeň)

Absolvent ošetrovateľstva (1. stupeň) dokáže:

- spolupracovať a koordinovať prácu v tíme
- organizovať si vlastné učenie a pokračovať vo vlastnom profesionálnom vývoji
- udržiavať kontakt s vývojom vo svojom odbore
- podieľať sa na etickom rozhodovaní a uplatňovať etické princípy v ošetrovateľskej praxi
- využívať poznatky z psychológie a pedagogiky pri edukácii klientov a pri zaškoľovaní nových členov ošetrovateľského tímu

Vymedzenie jadra znalostí študijného odboru (1. stupeň)

Nosné témy jadra znalostí 1. stupňa vysokoškolského štúdia sú viazané predovšetkým na:

- Ošetrovateľská teória - dejiny ošetrovateľstva, koncepciu ošetrovateľstva, formy, metódy ošetrovateľskej starostlivosti, štandardizáciu terminológie a klasifikačné systémy, normy a štandardy ošetrovateľského vzdelávania a praxe, metodológiu ošetrovateľstva, etické aspekty ošetrovateľskej profesie, konceptuálne modely a teórie ošetrovateľstva, Potreby pacienta a ošetrovateľský proces
- Predklinické predmety - Anatómia a fyziológia, Biofyzika, biochémia a rádiológia, Mikrobiológia, Patologická anatómia a fyziológia, Epidemiológia, hygiena a výživa, Farmakológia
- Ošetrovateľské postupy a techniky, ošetrovateľská prax - súvislá, priebežná.
- Výchova k zdraviu - edukácia pacienta/klienta zameraná na podporu, udržiavanie a obnovu zdravia
- Klinické predmety - Vnútorné choroby/gerontológia a ošetrovateľstvo, Chirurgia a ošetrovateľstvo, Gynekológia a pôrodníctvo a ošetrovateľstvo, Pediatria a ošetrovateľstvo, Neurológia a ošetrovateľstvo, Psychiatria a ošetrovateľstvo, Komunitné ošetrovateľstvo
- Ošetrovateľský výskum - základné metódy zberu údajov, práca s literatúrou, aplikácia výsledkov výskumu v praxi
- Záverečná práca - štátna skúška Bc.

Ďalšie témy jadra znalostí študijného odboru (1. stupeň)

- Filozofia

- Psychológia
- Sociológia
- Manažment v ošetrovatel'stve
- Cudzí jazyk - anglický
- Informačné technológie.

Štátna skúška (1. stupeň)

- obhajoba záverečnej práce (abstrakt v jazyku anglickom)
- ústna a praktická skúška overujúca vedomosti, schopnosti a zručnosti riešiť problematiku ošetrovateľskej starostlivosti v rozsahu odborného profilu absolventa 1. stupňa štúdia.

(c3) Opis druhého stupňa

Absolventi profesie ošetrovatel'stva sú schopní plniť požiadavky disciplíny, ktorá v sebe integruje ošetrovateľské teórie s vedeckými poznatkami z iných odborov, potrebné pre poskytovanie zdravotníckych služieb verejnosti v rámci primárnej, sekundárnej a terciárnej prevencie, ako aj starostlivosti v chorobe, rehabilitácii a následnej starostlivosti. Absolventi sú schopní poskytovať ošetrovateľskú starostlivosť jednotlivcom, rodine, skupine či komunite v zdraví alebo chorobe a prispievať k zdraviu, uzdraveniu alebo pokojnému a dôstojnému umieraniu a smrti. Profesionálna príprava je založená na výsledkoch vedy a výskumu. Samostatne vykonáva výskum a výsledky výskumu aplikuje v praxi.

Teoretické vedomosti (2. stupeň)

Absolvent ošetrovatel'stva (2. stupeň):

- disponuje teoreticko-praktickým potenciálom potrebným pre rozvoj ošetrovatel'stva v oblasti vzdelávania, manažmentu, výskumu a klinickej praxe
- pozná a ovláda pedagogické princípy a metódy v profesionálnej príprave sestier, výchove jednotlivca/rodiny/skupiny,

- pozná princípy manažmentu na všetkých úrovniach riadenia
- nachádza a prezentuje vlastné riešenia problémov v rámci ošetrovateľského výskumu

Praktické schopnosti a zručnosti (2. stupeň)

Absolvent ošetrovateľstva (2. stupeň) získa schopnosť:

- samostatne poskytovať a riadiť ošetrovateľskú starostlivosť na všetkých úrovniach
- manažovať prácu na úseku ošetrovateľstva na všetkých úrovniach
- organizovať a pôsobiť v oblasti profesionálnej prípravy sestier
- plánovať, organizovať a pracovať v projektoch týkajúcich sa zdravia obyvateľstva
- pracovať samostatne ale i v interdisciplinárnych tímoch na úlohách týkajúcich sa poskytovania ošetrovateľskej starostlivosti, profesionálnej prípravy, manažmentu.

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti (2. stupeň)

Absolvent ošetrovateľstva (2. stupeň) má:

- vedomosti z oblasti humanitných disciplín - filozofia, psychológia, sociológia, ktoré vie využiť vo svojej práci vo všetkých oblastiach pôsobenia ošetrovateľstva
- vedomosti z oblasti medicínskych disciplín a vie ich využívať v starostlivosti o zdravie jednotlivca/rodiny/ skupiny
- má vedomosti a schopnosti pracovať s elektronickými médiami.

Vymedzenie jadra znalostí študijného odboru (2. stupeň)

Nosné témy jadra znalostí 2. stupňa vysokoškolského štúdia sú viazané predovšetkým na:

- Klinické ošetrovateľstvo
- Klinické predmety
- Ošetrovateľský výskum
- Diplomová práca - štátna skúška Mgr.

Ďalšie témy jadra znalostí študijného odboru (2. stupeň)

- Psychológia.
- Sociológia
- Pedagogika
- Manažment v ošetrovatel'stve
- Informačné technológie.

Štátna skúška (2. stupeň)

- obhajoba diplomovej práce (abstrakt v jazyku anglickom)
- ústna a praktická skúška overujúca vedomosti, schopnosti a zručnosti riešiť problematiku ošetrovateľskej starostlivosti v rozsahu odborného profilu absolventa 2. stupňa štúdia.

(c4) Obsah tretieho stupňa

Absolvent študijného odboru Ošetrovatel'stvo - 3. stupeň (PhD) dokáže samostatne vedecky pracovať v tomto odbore. Ovláda technológiu vedeckej práce, pozná a vie používať vedecké metódy pri riešení vedeckých problémov v odbore. Dokáže identifikovať a definovať vedecký problém a je schopný spracovať výskumný projekt na jeho riešenie. Pozná a ovláda dielčie časti technológie vedeckej práce: spracovanie rešeršnej štúdie k danému vedeckému problému, vie definovať ciele výskumného projektu, dokáže navrhnúť a použiť systém metodík na riešenie vedeckého problému, vie prakticky uskutočňovať výskumné postupy pri riešení projektu, dokáže vybrať a použiť adekvátne štatistické metódy pri hodnotení výsledkov výskumnej práce, dokáže kriticky zhodnotiť výsledky vedeckej práce a porovnať ich s relevantnými údajmi z domácej a svetovej literatúry, dokáže spracovať a racionálne zdokumentovať výsledky svojej výskumnej aktivity, teoreticky aj prakticky ovláda metodiky publikovania výsledkov svojho výskumu formou prednášky, posteru, krátkej informácie, abstraktu a publikácií in extenso v slovenskom a anglickom jazyku. Ovláda moderné metodiky získavania vedeckých informácií, vie pracovať s vedeckou a odbornou literatúrou, dokáže literárne zdroje adekvátne citovať v texte prednášok a publikácií zverejnených tlačou. Svojou výskumnou prácou sa významne podieľa na rozvoji študijného odboru Ošetrovatel'stvo.

Teoretické vedomosti (3. stupeň)

Absolvent odboru Ošetrovateľstvo (3. stupeň)

- má teoretické vedomosti na úrovni súčasného stavu poznania v odbore Ošetrovateľstvo a príbuzných odboroch v rozsahu potrebnom na riešenie zadaného vedeckého problému
- má teoretické vedomosti o metódach ošetrovateľského procesu, stanovovania ošetrovateľskej diagnózy, tvorbe štandardov ošetrovateľskej starostlivosti a iných oblastiach ošetrovateľskej teórie a praxe potrebnej na riešenie zadaného vedeckého problému
- je schopný samostatnej vedeckej práce a prináša vlastné riešenia problémov v odbore Ošetrovateľstvo
- ovláda výskumné metódy v odbore Ošetrovateľstvo a príbuzných odboroch

Doplňujúce vedomosti, schopnosti a zručnosti (3. stupeň)

Absolvent odboru Ošetrovateľstvo (3. stupeň) si osvojí:

- zásady vedeckej práce, vedecké formulovanie problému
- právne aspekty ošetrovateľského výskumu
- etické a spoločenské stránky vedeckej práce
- schopnosť prezentácie výsledkov vedeckého výskumu v publikačnej a prednáškovej forme
- rozvoj študijného odboru Ošetrovateľstvo a jeho prínos pre prax.
- potrebné znalosti na výkon pedagogickej činnosti na fakulte v prípade doktorandov dennej formy štúdia

Vymedzenie jadra znalostí (3. stupeň)

Nosné témy jadra znalostí študijného odboru (3. stupeň)

Nosné témy jadra znalostí 3. (PhD) stupňa vysokoškolského štúdia sú viazané na Ošetrovateľstvo ako vedu

Študijná časť:

Absolvent študijného odboru Ošetrovateľstvo3. stupeň má:

- teoretické znalosti z odboru Ošetrovateľstvo v rozsahu potrebnom na riešenie zadaného vedeckého problému, vrátane teórie a modelov ošetrovateľstva, klinického ošetrovateľstva na úrovni základných znalostí o funkcii a štruktúre zdravého a chorého človeka, o všetkých formách prevencie vzniku a progresie chorôb
- teoretické znalosti o najnovších informačných technológiách
- jazykové znalosti potrebné k získavaniu potrebných vedeckých informácií zo zahraničných zdrojov a prezentácii výsledkov výskumu v zahraničných časopisoch a na medzinárodných konferenciách

Vedecká časť:

Absolvent študijného odboru Ošetrovateľstvo3. stupeň:

- vie realizovať výskum aktuálneho otvoreného vedeckého problému z o študijného odboru. Ošetrovateľstvo a príbuzných odborov
- ovláda zásady vedeckej práce a vedecké formulovanie problému
- ovláda využívanie moderných informačných technológií
- ovláda metódy štatistickej analýzy
- pozná právne aspekty ošetrovateľského výskumu, ako aj etické a spoločenské stránky vedeckej práce.
- ovláda prezentáciu výsledkov v publikačnej a prednáškovej forme.
- presadzuje rozvoj študijného odboru Ošetrovateľstvo a jeho prínos pre prax.

INDIKÁTORY ŠTUDIJNÉHO ODBORU

- Študijný program 1. stupňa vysokoškolského vzdelávania so štandardnou dĺžkou 3 roky obsahuje 180 ECTS kreditov. Pre akceptáciu študijného programu v študijnom odbore, študijný program musí obsahovať najmenej 108 ECTS kreditov z tém jadra študijného odboru.
- Študijný program 2. stupňa vysokoškolského vzdelávania so štandardnou dĺžkou 2 roky obsahuje 120 ECTS kreditov. Pre akceptáciu študijného programu v študijnom odbore, študijný program musí obsahovať najmenej 60 ECTS kreditov z tém jadra študijného odboru.

- Študijný program 3. stupňa vysokoškolského vzdelávania obsahuje pomer študijnej a vedeckej časti študijného programu 1 : 2. O akceptácii študijného programu v študijnom odbore rozhoduje Ministerstvo školstva SR (priznaním práva konať dizertačnú skúšku, záverečnú skúšku vo forme obhajoby dizertácie a priznaním práva Vedeckej rade fakulty udeľovať vedecko-akademický titul „philosophiae doctor – PhD.“)

(d) Zdôvodnenie potreby vzniku študijného odboru:

V kontexte súčasných zmien v oblasti reformy zdravotníckej starostlivosti (úsilie znižovať náklady, zvyšovať efektivitu a kvalitu zdravotníckych služieb, rozvoj primárnej sféry) sa zvyšujú nároky na úroveň ošetrovateľskej praxe a jej flexibilitu na trhu práce. Transformácia obsahu vzdelávania v odbore ošetrovateľstvo a vymedzenie kompetencií sestry vychádza z Európskej stratégie Svetovej zdravotníckej organizácie (SZO) pre vzdelávanie tzv. regulovaných nelekárskych profesií (sestier a pôrodných asistentiek) z roku 1998, z relevantných direktív Európskej únie (77/452/EHS, 77/453/EHS) a z legislatívy platnej v SR (Zákon Národnej rady SR o povolani sestra a SKS č. 311/2002 Zb. zákonov, Nariadenie vlády SR o odbornej spôsobilosti pracovníkov v zdravotníctve č. 156/2002 Zb. zákonov, Nariadenie vlády SR o ďalšom vzdelávaní pracovníkov v zdravotníctve č. 157/2002 Zb. zákonov). Študijný odbor ošetrovateľstvo sa štandardne vyučuje v krajinách Európskej únie a je vyžadovaný Európskou komisiou, ako aj našou legislatívou k získaniu odbornej spôsobilosti v regulovanej nelekárskej profesii sestra.

(e) Príklady podobných študijných odborov v zahraničí:

Študijný odbor „Ošetrovateľstvo“ je štandardným študijným odborom v krajinách Európskej únie, vrátane kandidátskych krajín napr.:

Holandsko - Rijksuniversiteit te Groningen

Veľká Británia - University of Aberdeen, Institute of Nursing and Midwifery, University of Sheffield, School of Nursing and Midwifery

Fínsko - Nurse, Public Health Nurse, School of Health and Social Care, Jyväskylä Polytechnik

Írsko - University College Cork,

Nemecko - Europa Universität Viadrina Frankfurt, Institut für Pflegewissenschaft an

der Universität Bielefeld, IPW, Institut für Pflegewissenschaft an der Universität ULM

USA - School of Nursing at University at Rochester

Česká republika - Masarykova univerzita Brno, 1. LF UK Praha, 2. LF UK Praha, 3. LF UK Praha, Univerzita Palackého Olomouc, LF UK Hradec Králové

(f) Vymedzenie príbuzných študijných odborov a rozdielov medzi nimi:

Medzi príbuzné študijné odbory patria regulované nelekárske profesie, ako napr.:

- Pôrodná asistencia - na rozdiel od študijného odboru ošetrovateľstvo sa študuje iba na 1. bakalárskom stupni vysokoškolského štúdia s možnosťou pokračovania na 2. magisterskom stupni odboru ošetrovateľstvo.